

Visió sobre la Geografia de la Pau



Jordi Domingo Coll
Departament de Geografia i Sociologia
Universitat de Lleida
jdomingo@geosoc.udl.cat
Gener 2017

Pau → Estat de tranquil·litat o quietud no torbat.

↓
Situació en què no hi ha discussions, renyines, plets, guerres, etc.

Diccionari Barcanova de la Llengua. (2003)

Pau → no és l'absència de conflicte.

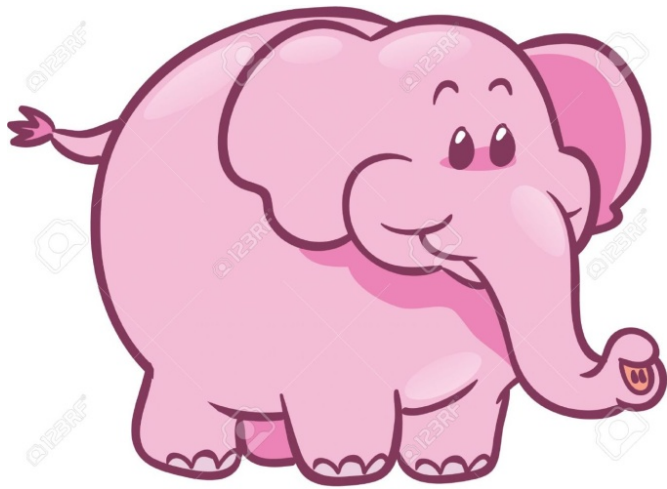
↓
és inevitable en una societat diversa.

↓
és un estat en el qual els conflictes es resolen de manera no violenta

és un estat actiu de tota societat en la recerca d'una situació de justícia.

Pau → és una aspiració que combina tot un conjunt de **valors socials**

La pràctica d'aquests valors construeix la **cultura de pau**



**La Pau és que un
elefant rosa, un ànec
amb barret i un pop
que canta òpera
juguin junts**

Pocoyó, sèrie infantil d'animació.



Geografia de la Pau

Estudia aquells espais on es produeix situació de pau

On els conflictes es resolen de manera pacífica

Sovint es refereix a l'absència de guerra o conflicte armat

Implica persones i territoris

També implica el medi ambient i els recursos naturals

S'aplica a diferents **escales geogràfiques**: de casa al món

La cultura de cada poble i col·lectiu pot influir

Una situació tranquil·la pot amagar una realitat diferent

Existeix la Pau?

President Obama

(discurs de la seva segona
investidura)

ABC 21/1/2013

“Encara creiem que seguretat
duradora i pau permanent no
requereixen guerra perpètua”



O és un negoci?

1.10.07 TEMA: LOS INTERESES DE LA GUERRA

Guión: FARO Dibujo: C. DA COL

TENEMOS QUE CONSEGUIR LA PAZ URGENTEMENTE

LA GUERRA ÉS UN NEGOCI D'ALT RISC ON ES PERDEN MILIONS DE DOLARES O MILIONS DE VIDES

AMIGO MÍO, ME SORPRENDE DESCUBRIR EN USTED ESOS SENTIMIENTOS TAN NOBLES

HE HECHO NÚMEROS Y ESTA GUERRA ES UN NEGOCIO RUINOSO

FARO / DA COL

faro www.e-faro.info

LA GUERRA ES UN NEGOCIO DE ALTO RIESGO DONDE SE PIERDEN MILLONES DE DOLARES O MILLONES DE VIDAS



*Limes romà: mur
d'Adrià a
Greenhead sg II dC*



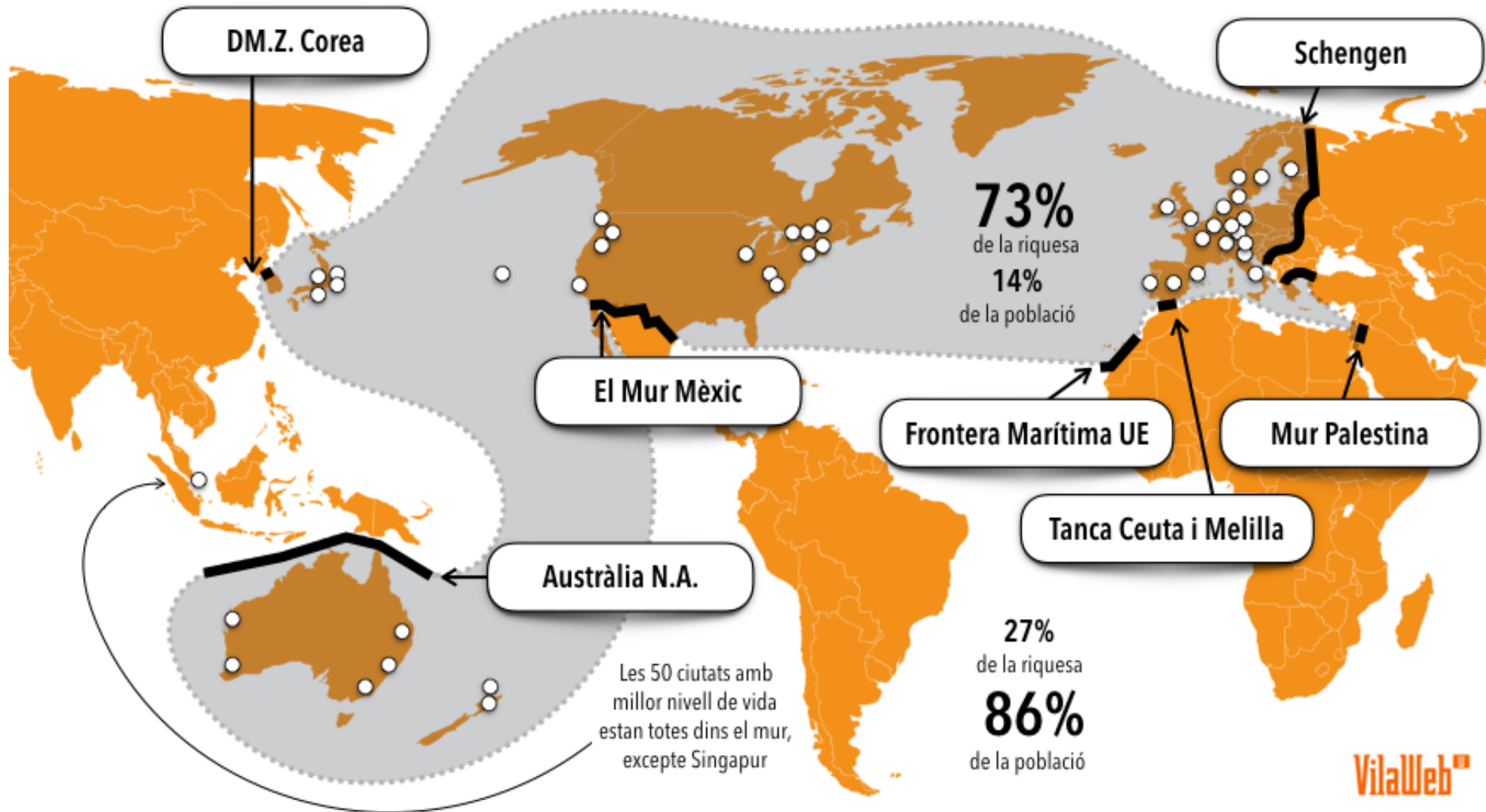
Gran Muralla a Mutianyu prop de Pekín sgV aC sg XV dC



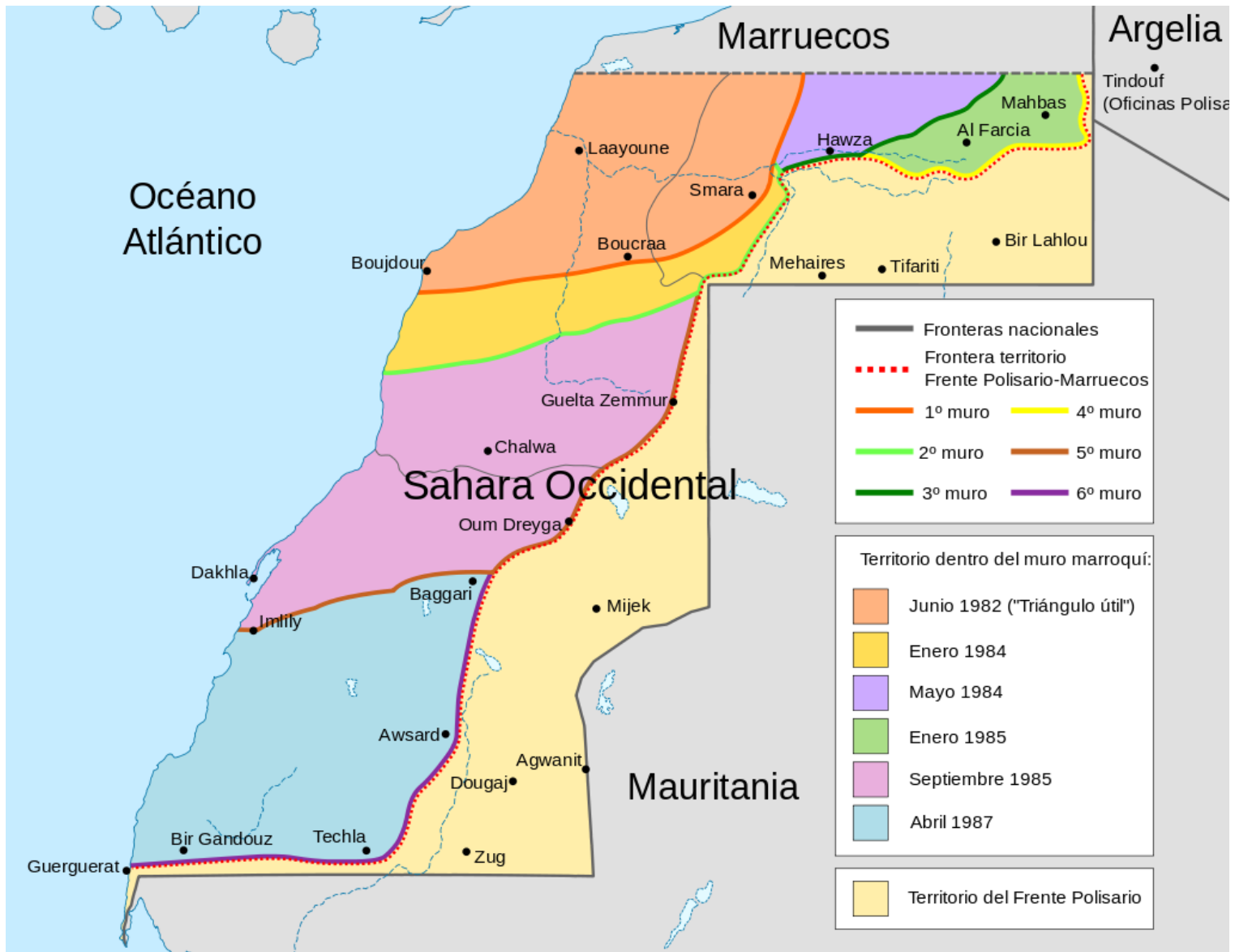
Mur de Berlin 13-8-1961 a 9-11-1989



Fins i tot una idea de **seguretat** pot amagar altres coses

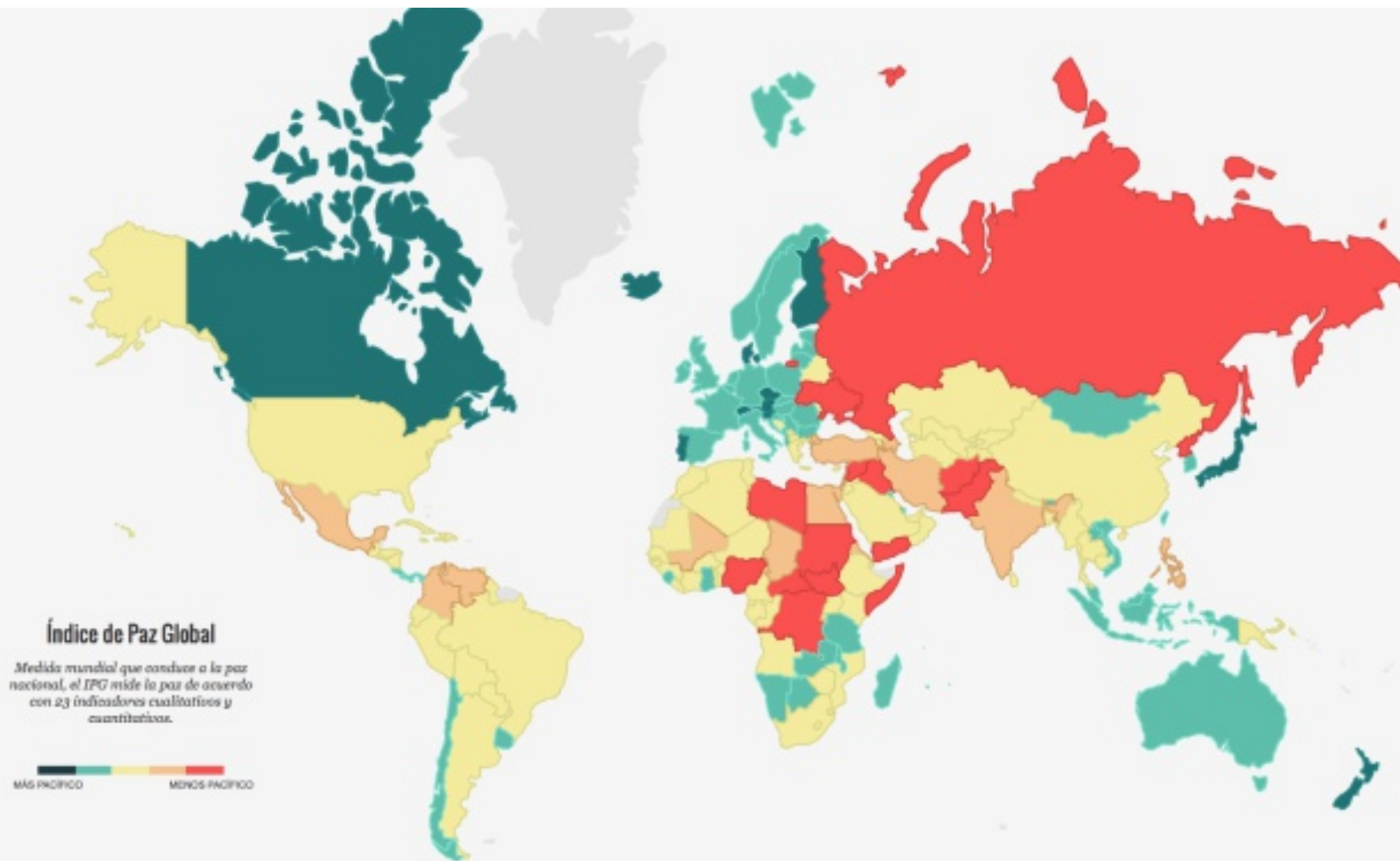


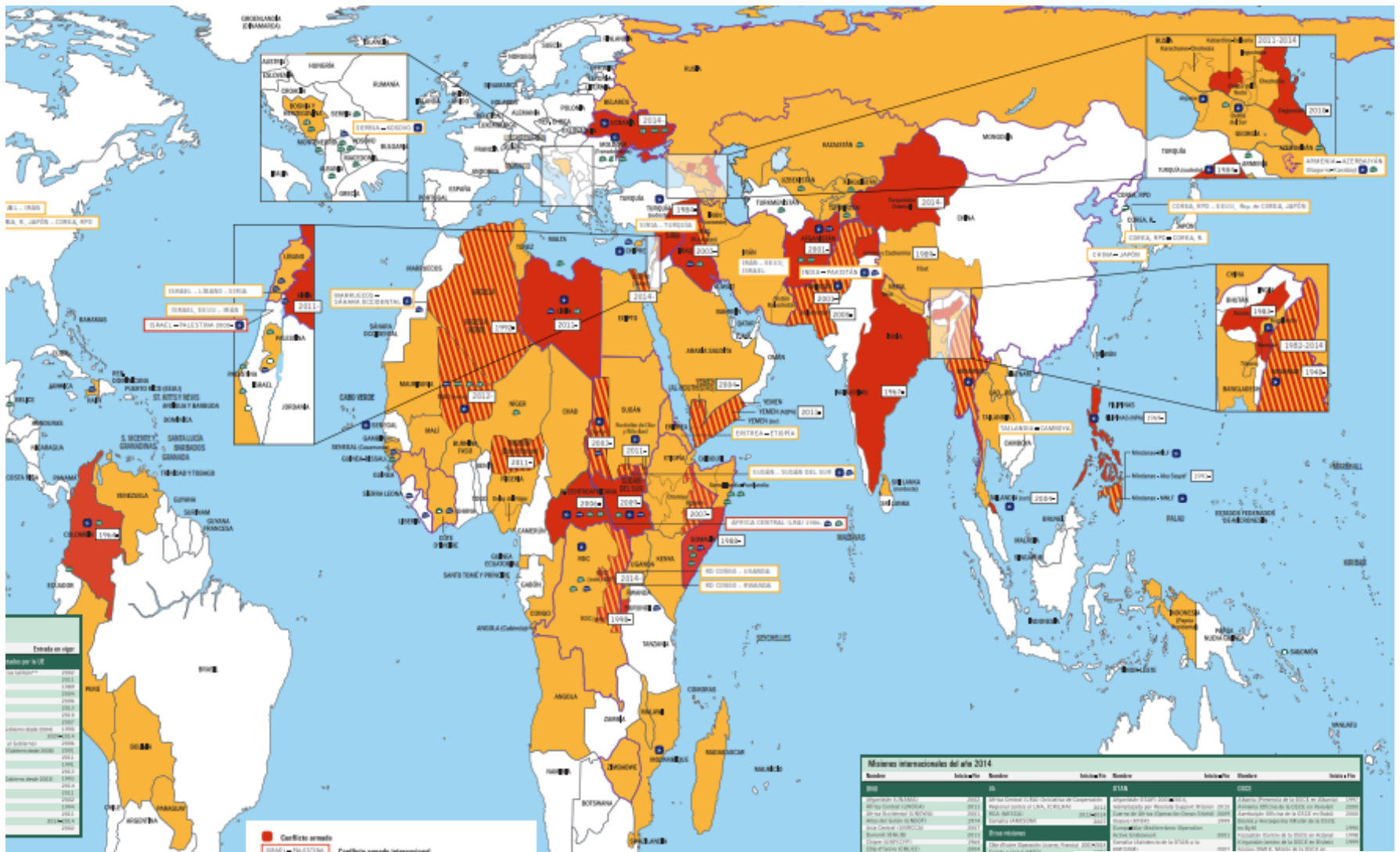
Una tanca global



Els murs "oblidats" del Sahara, construïts pel Marroc des de 1980

El mapa de la pau al món: els països més i menys violents





Conflictes i construcció de pau 2014

<http://escolapau.uab.es/img/programas/alerta/alerta/15/mapa2015e.pdf>

- **Conflicte armat**
- ISRAEL - PALESTINA **Conflicte armat internacional**
- Tensió**
- Tensió internacional**
- SOMALIA **Conflicte armat i tensió**
- Manipur **País en conflicte armat i any de inici del conflicte**
- Tírupa **Regió subestatal en conflicte armat i any de inici del conflicte**
- Tírupa **Regió subestatal en tensió**
- ★ **Negociacions de pau**
- ✎ **Govern i/o actors no governamentals amb embargament d'armes**
- ✎ **Missió de pau de la ONU**
- **Otres missions internacionals**
- **Frontera internacional**
- **Subdivisió administrativa**

Efectes de la falta de pau

Alep (Síria)



21/11/2010



22/10/2014

<http://cat.elpais.com/cat/2015>

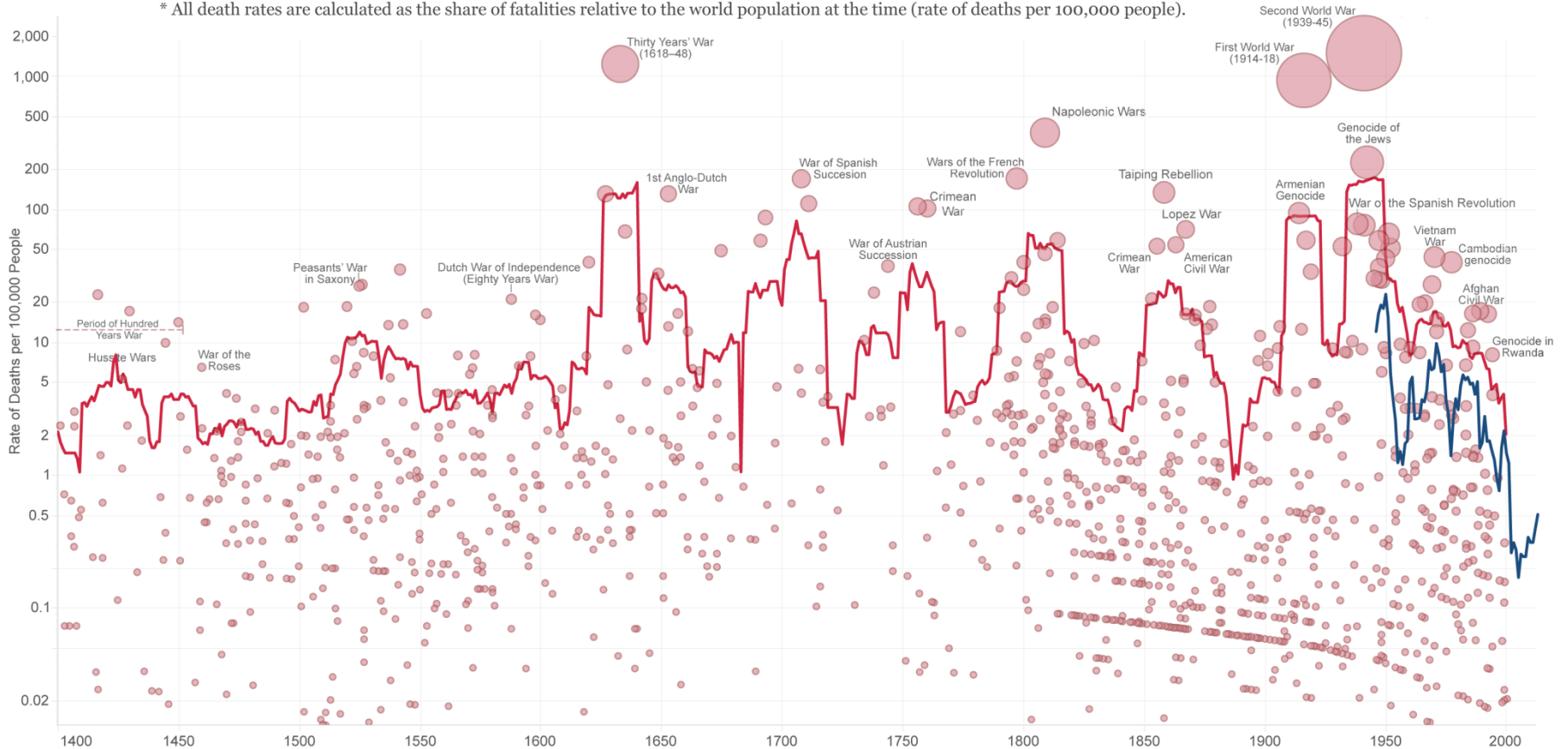
Global deaths in conflicts since the year 1400 – by Max Roser

● Each circle represents one conflict. [Data from the *Conflict Catalog* (1400-2000)]
 The **size** represents the absolute number of fatalities (military + civilian fatalities)
 The **position** on the y-axis represents the fatality rate* (military + civilian fatalities)

📈 **Military + civilian death rate* for 1400-2000** [Data from *Conflict Catalog*] – 15 year moving-average

📈 **Military death rate* for 1946-2013** [Data from the PRIO Institute]

* All death rates are calculated as the share of fatalities relative to the world population at the time (rate of deaths per 100,000 people).



Data sources: Battle Deaths Dataset v.3.0. published by the PRIO Institute and Conflict Catalog by Peter Brecke for data on battle deaths. And world population data from HYDE and UN.

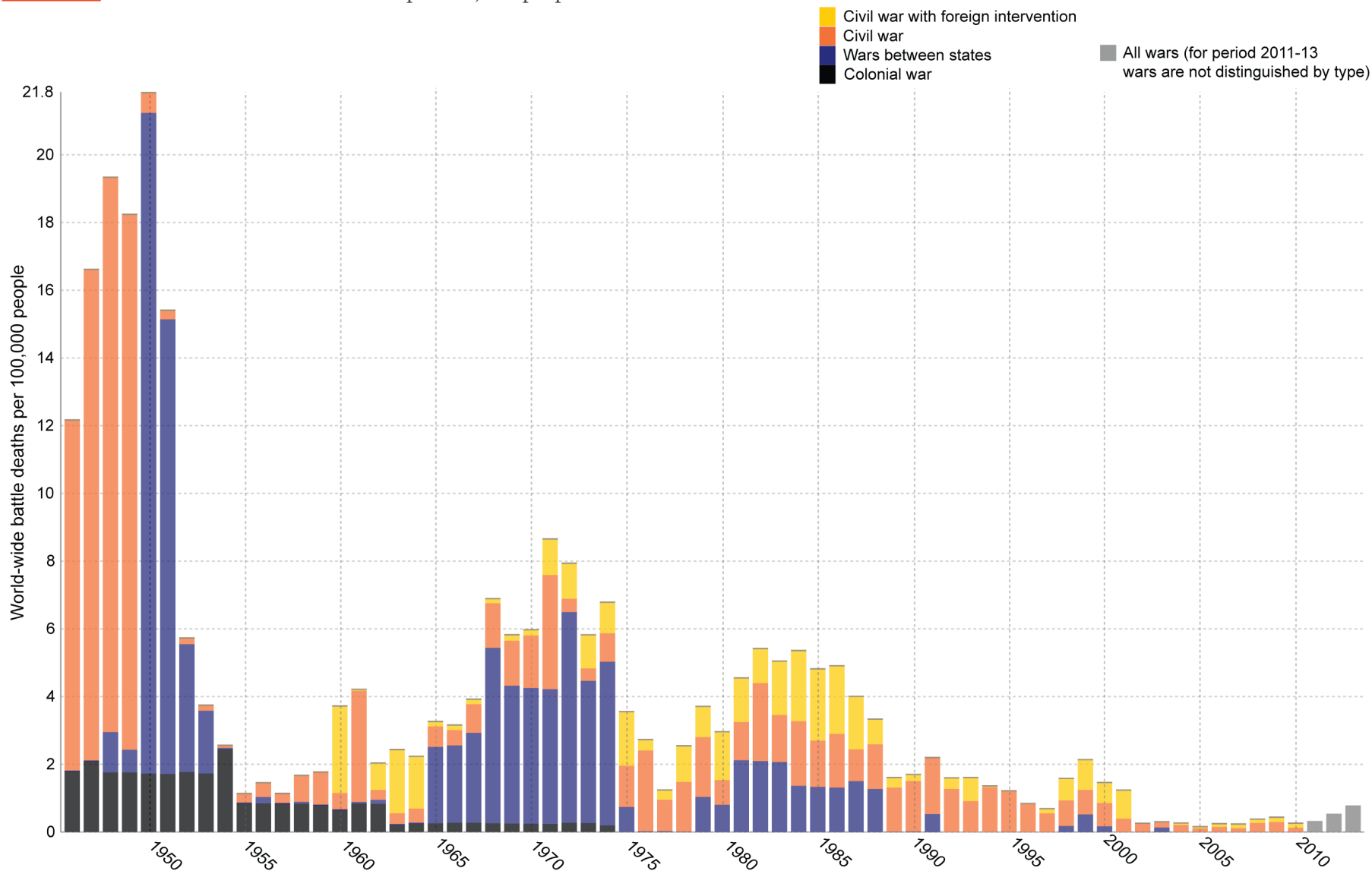
This is a data visualisation from [OurWorldinData.org](https://ourworldindata.org). There you find more visualisations on this topic.

Licensed under [CC-BY-NC-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/) by the author Max Roser.

This is a long-term view of wars and genocides.
 The past was not peaceful.

Battle death rate in state based conflicts by type (1946-2013)

Annual world-wide battle deaths per 100,000 people



Data source: PRIO Battle Deaths Dataset (1946-2007) and data provided by Steven Pinker for 2009 and later (based on UCDP and PRIO).
 The interactive data visualisation is available at [OurWorldinData.org](https://ourworldindata.org). There you find the raw data and more visualisations on this topic.

Altres elements que poden conformar un panorama de la pau.

La pau “nostra” de cada dia

L'economia

L'educació

La dignitat

diferències socials

dones

gent gran

nens

discapacitats

La igualtat d'oportunitats

El respecte als menys afavorits

El respecte als maltractats

pobres

immigrants

refugiats

damnificats

L'economia...

Vuit empresaris, tots ells homes, acumulen la **mateixa riquesa** que la meitat més pobra de tota la població, xifra que equival a 3.600 milions de persones.

Així ho denuncia l'ONG **Oxfam Intermón**, en un informe que ha fet públic aquesta setmana coincidint amb una nova edició del [Fòrum Econòmic Mundial a Davos](#).



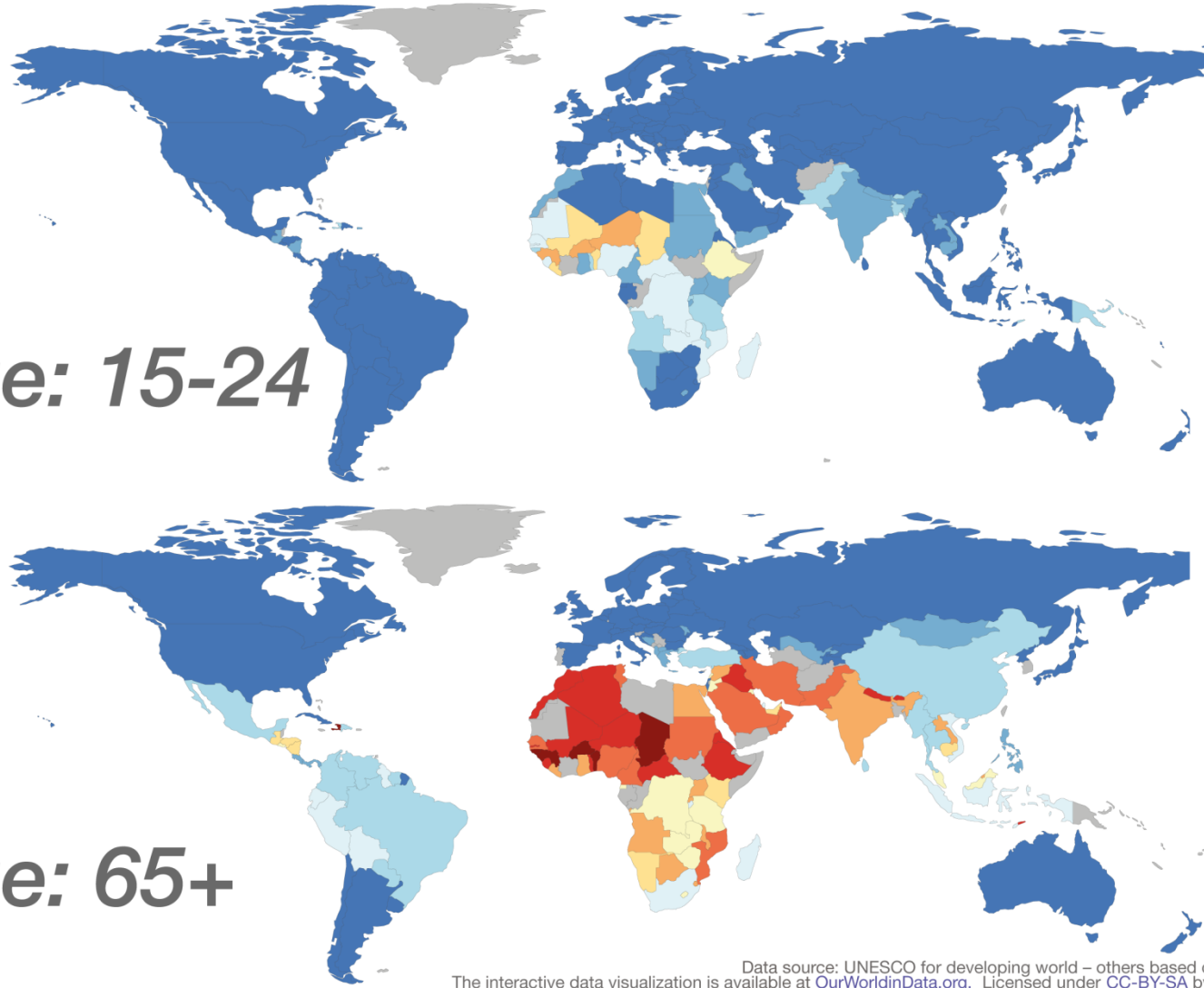
Bill Gates, Amancio Ortega, Warren Buffet, Carlos Slim, Jeff Bezos, Mark Zuckerberg, Larry Ellison i Michael Bloomberg (Reuters)

L'educació...

Literacy Rate by Age-Group

Age: 15-24

Age: 65+



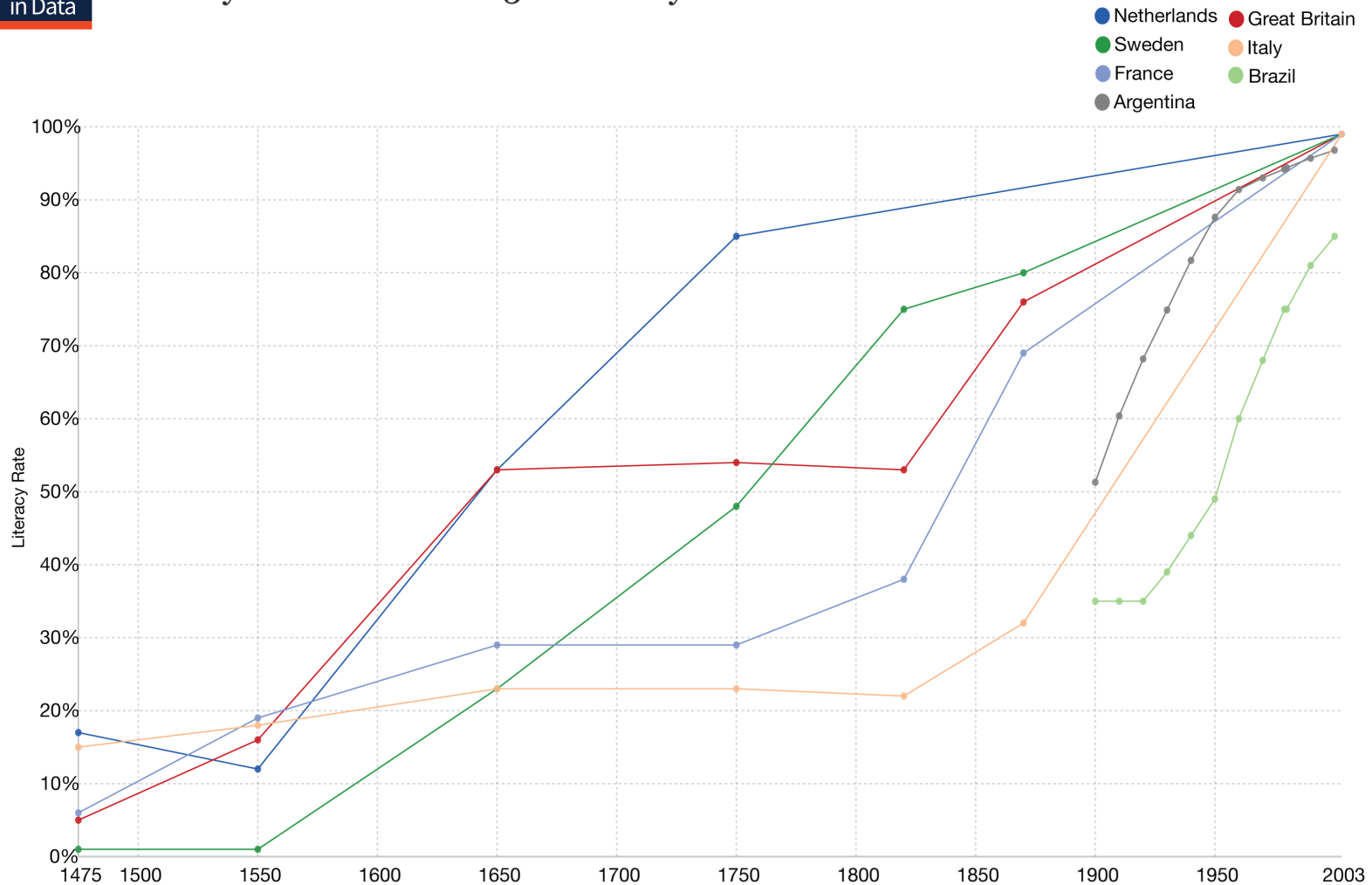
Data source: UNESCO for developing world – others based on CIA World Factbook.
The interactive data visualization is available at [OurWorldinData.org](https://ourworldindata.org). Licensed under CC-BY-SA by the author Max Roser.

Education is improving around the world - here shown by the difference in literacy between the young and the old generation.

(I més) L'educació...



Literacy rates since the 15th century



Data source: Various data sources – all documented on [OurWorldinData.org](https://ourworldindata.org).
The interactive data visualization is available at [OurWorldinData.org](https://ourworldindata.org). There you find the raw data and more visualizations on this topic.

Licensed under CC-BY-SA by the author Max Roser.

But why is violence declining?

One important change is the improving literacy and education...

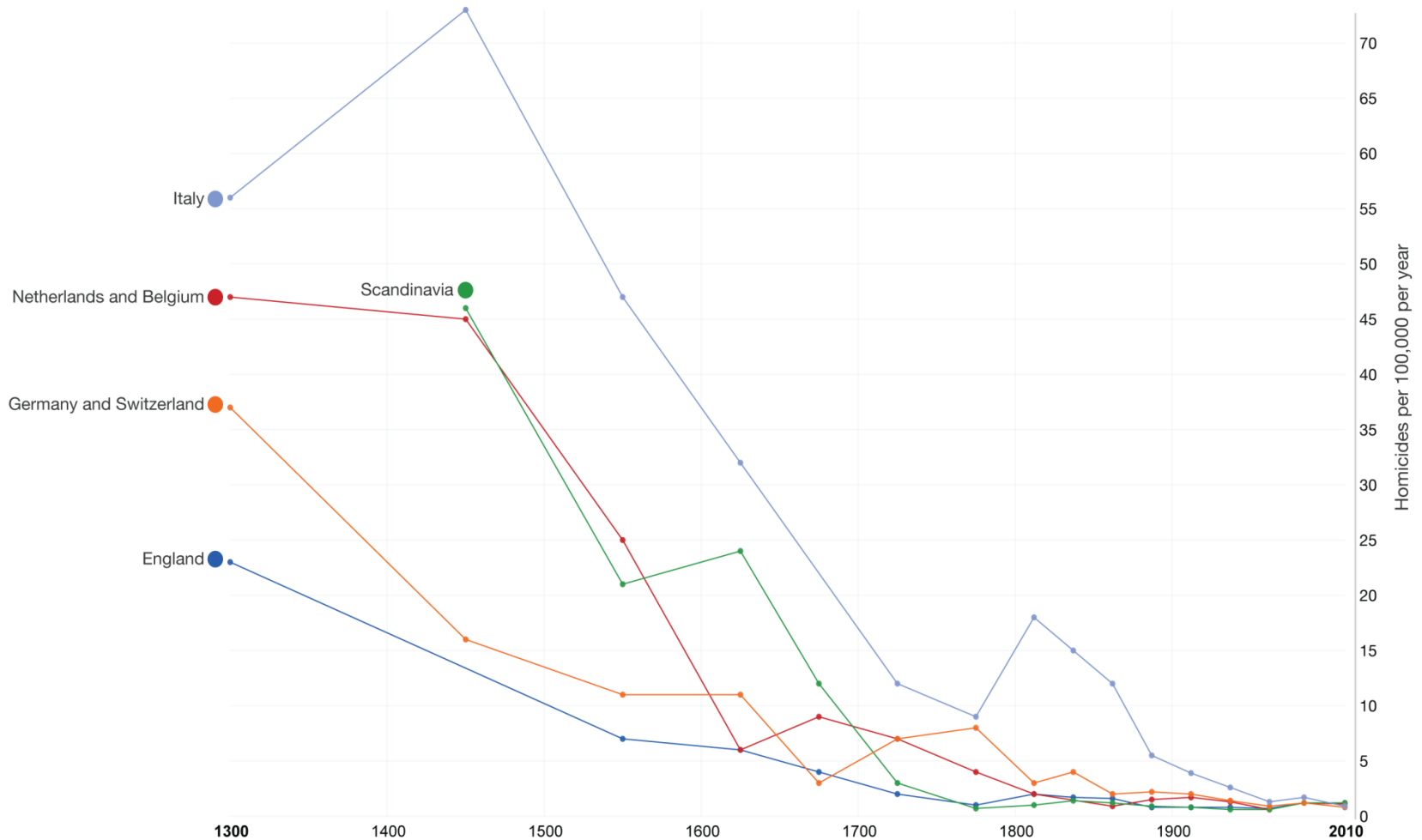
<https://ourworldindata.org/slides/war-and-violence/#/7>

La dignitat



Homicide rates in Europe since 1300

The observations are plotted at the midpoint of period they refer to.



Data source: All but 2010 from Eisner (2003) – Long-Term Historical Trends in Violent Crime. In *Crime and Justice*, 30, 83–142. 2010 from UNODC Homicide statistic 2012.

The interactive data visualization is available at [OurWorldinData.org](https://ourworldindata.org). There you find the raw data and more visualizations on this topic.

Licensed under [CC-BY-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) by the author Max Roser.

The historical record of homicide rates in Europe shows that modern levels of violence were only arrived at after a long decline.

La igualtat d'oportunitats...

62 persones acumulen la mateixa riquesa que mitja humanitat

[Redacció](#) | Dilluns, 18 de gener de 2016, 09:56

La **bretxa entre rics i pobres** a nivell mundial ha augmentat el 2015 fins al punt que **les 62 fortunes més grans del món acumulen els mateixos diners que 3.600 milions de persones**, la meitat més pobre de la humanitat, segons un informe elaborat per **l'ONG Oxfam** i que xifra en 7,6 bilions el capital ocult en paradisos fiscals.

Facebook es prepara per ser un banc

La xarxa social treballa en el llançament de pagaments electrònics a escala europea a través de Messenger

El grup de Mark Zuckerberg ja ofereix aquest servei als USA

però... (sempre hi ha un “però...”, i en aquest cas i l’educació hi té molta relació)

L’informe d’Oxfam: perdre la credibilitat intel·lectual

«Quan es falseja la metodologia per a exagerar les desigualtats en un intent de cercar el titular fàcil, es corre el risc de perdre credibilitat intel·lectual»[Xavier Sala-i-Martin](#) 22.01.2017 Vilaweb

“(…) Resumint, les desigualtats globals d’ingressos entre els ciutadans del món no són cada vegada més grans com suggereix l’informe d’Oxfam, sinó que van disminuint per primera vegada en la història.

La qual cosa no vol dir que hàgim d’estar satisfets amb l’estat actual del món. Els que tenim una gran preocupació per la pobresa hem de continuar lluitant fins a eradicar aquesta xacra. Reduir la pobresa és bo, però no és suficient. Cal eliminar-la. “

El respecte als menys afavorits...

La violencia actual.

La violencia actual es la continuidad de la violencia humana de siempre, sólo que expresada de otro modo, con los ingredientes tecnológicos y de la cultura de esta etapa.

Según el antropólogo Wiliam Ury sólo existió una etapa de paz intra-específica (la primigenia del hombre) en la cual “el hombre no era un lobo para el hombre” porque eran tan pocos y desprotegidos que cada individuo era indispensable para la supervivencia del grupo.

A partir de entonces la antropología muestra la existencia de las guerras y la lucha de unos contra otros, incluso al interior de cada cultura y cada pueblo. Yo vivía y leía cotidianamente acerca de la segunda Guerra Mundial, como luego también respecto a la dictadura militar de Uruguay. Pero ahora **hay más violencia cotidiana en nuestro país, especialmente contra los más débiles: niños, mujeres ancianos y discapacitados.** Por otro lado veo lo peor de esto, es que se sigue generando y aumentando la violencia sin que la lucha contra ella logre disminuirla significativamente, a la vez que gobiernos, partidos políticos y nosotros como pueblo no logramos dar respuestas adecuadas.

Ademar

<http://www.blog.psico.edu.uy/tallerdememoriaautobiografica/talleres-2012/taller-1/la-violencia-actual/>

Programa de investigación en intervención y tratamiento psicológico del

[Servicio de Psicología de la Vejez. Facultad de Psicología de la Universidad de la República. Uruguay.](#)



Aylan Kurdi, nen kurd ofegat a la platja turca de Bodrum quan intentava arribar a Grècia fugint de la guerra. Amb ell van morir un germà, la seva mare i unes quantes persones més

Quanta gent mor al Mediterrani cada any intentant arribar a Europa?

Per anar acabant, una cal i una altra d'arena:

Les “nostres” violències quotidianes...

África logra desalojar a un dictador sin derramar una gota de sangre

Una combinación de intensa diplomacia y amenaza militar explícita doblegan la resistencia del expresidente gambiano, algo inédito la historia reciente del continente

⁵
[El País](#) [JOSÉ NARANJO](#) Banjul [22 ENE 2017](#) -

DECLARACIÓ DAVANT ELS MOSSOS D'ESQUADRA

El caçador de Vacarisses: "No sé per què vaig disparar"

L'autor del doble homicidi assegura que no té records i que va ser un acte instintiu

L'advocada d'Ismael Rodríguez sosté que el noi està molt penedit

El Periódico 23/1/2017

McGuinness, de **terrorista** a presidenciable

27/10/2010

La República d'Irlanda escull avui president. És una figura totalment simbòlica, però entre els candidats hi ha un **exdirigent de l'IRA**, Martin McGuinness, en tercera posició segons els sondejos.

Però... i
Colòmbia?



27 junio 2012

Isabel II y McGuinness, exjefe del terrorista IRA, un apretón de manos histórico

La reina del Reino Unido se reunió con el viceministro de Irlanda del Norte en un encuentro histórico, suponiendo la primera reunión entre un soberano político y un representante del IRA.

**POLÉMICO
ENCUENTRO**

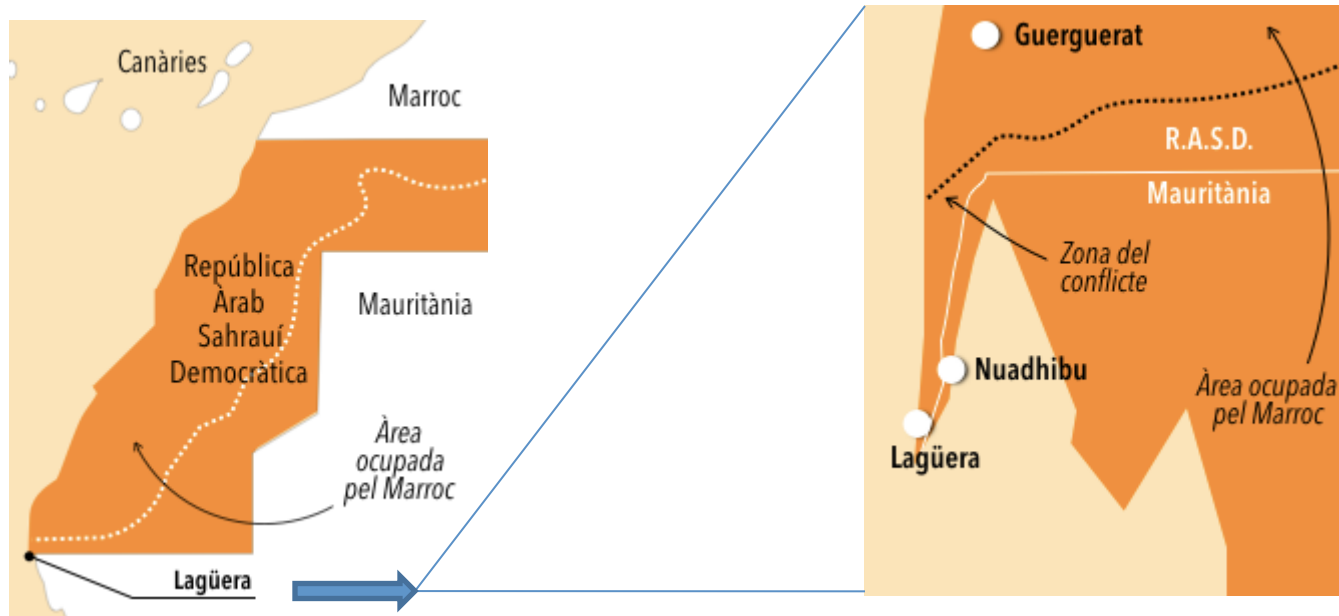
Isabel II y Martin McGuinness se reunieron a puerta cerrada en un teatro de Belfast. (Foto: Pool New / Reuters)

El Sàhara Occidental, una altra vegada a un pas de la guerra

Creix la tensió per la situació a la Agüera, d'on el Marroc prova de fer fora les tropes saharianes

Vilaweb 22.01.2017

<http://www.vilaweb.cat/noticies/el-sahara-occidental-a-un-pas-de-la-guerra-de-nou/>

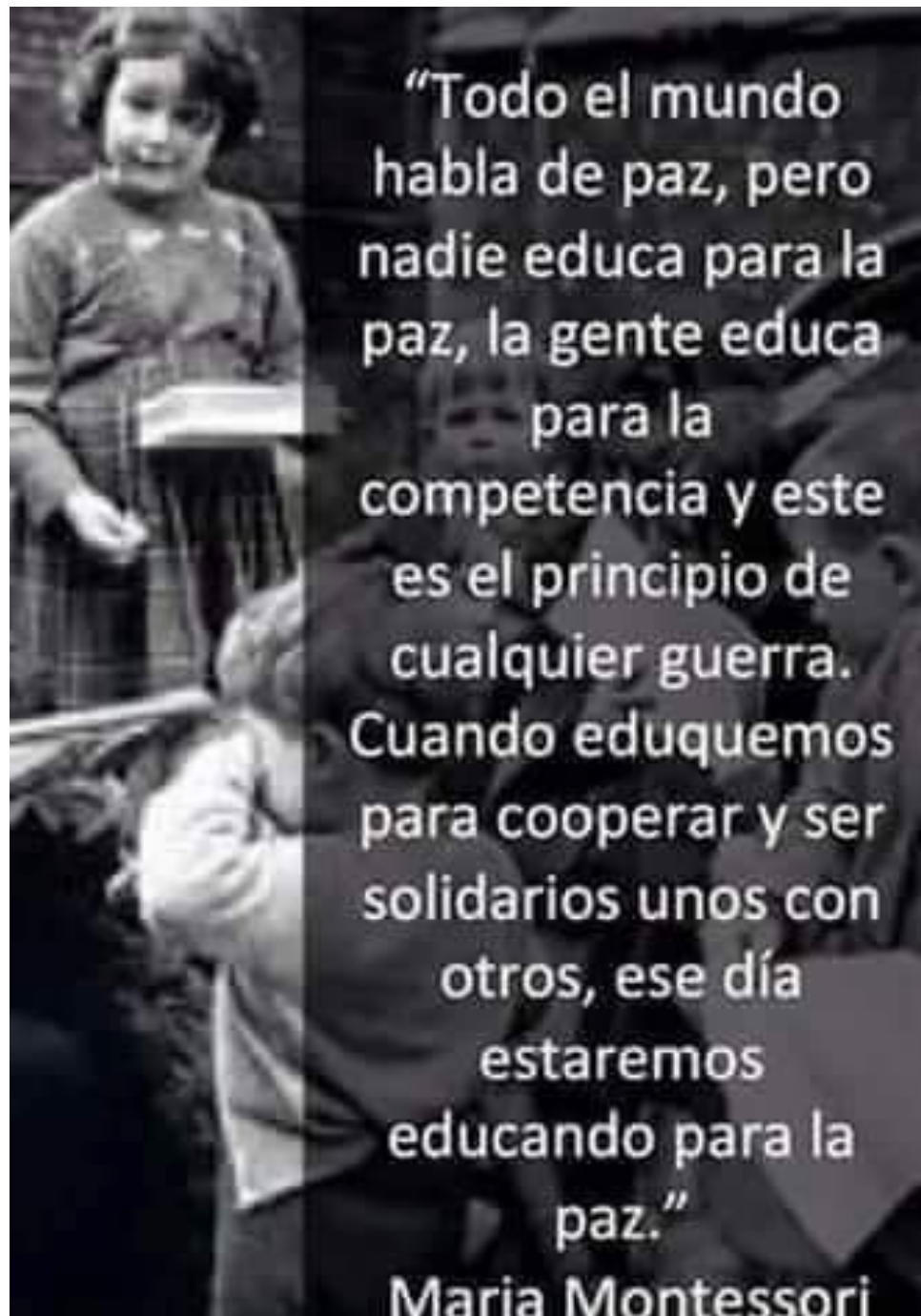


Lagüera és una població pràcticament abandonada a la península de Ras Nuadhibu, una franja de terreny molt estreta, de només quinze quilòmetres, dividida entre la RASD i Mauritània. A la banda sahariana de la península hi ha només la Agüera, mentre que a la de Mauritània hi ha Nuadhibu, una ciutat de més de cent mil habitants, principal port de Mauritània i capital econòmica del país. També és el port des d'on salpen més barques amb emigrants que volen arribar a les illes Canàries.

Al final cal tenir en compte que per fer la pau, per educar en la pau, cal introduir, en la societat i en cada persona, un conjunt de valors que ajudin a obtenir unes relacions socials i personals que permetin una societat justa i equilibrada

“Los especialistas afirman que los enfermos mentales son quienes tienen mejor controlados sus impulsos violentos, que menos de un 10% de la violencia actual tiene relación con la enfermedad psiquiátrica y que son los individuos sin trastornos psicológicos quienes más contribuyen a producir sociedades violentas”

Ver más en: <http://www.20minutos.es/noticia/76379/0/sociedad/violencia/historia/#xtor=AD-15&xts=467263>



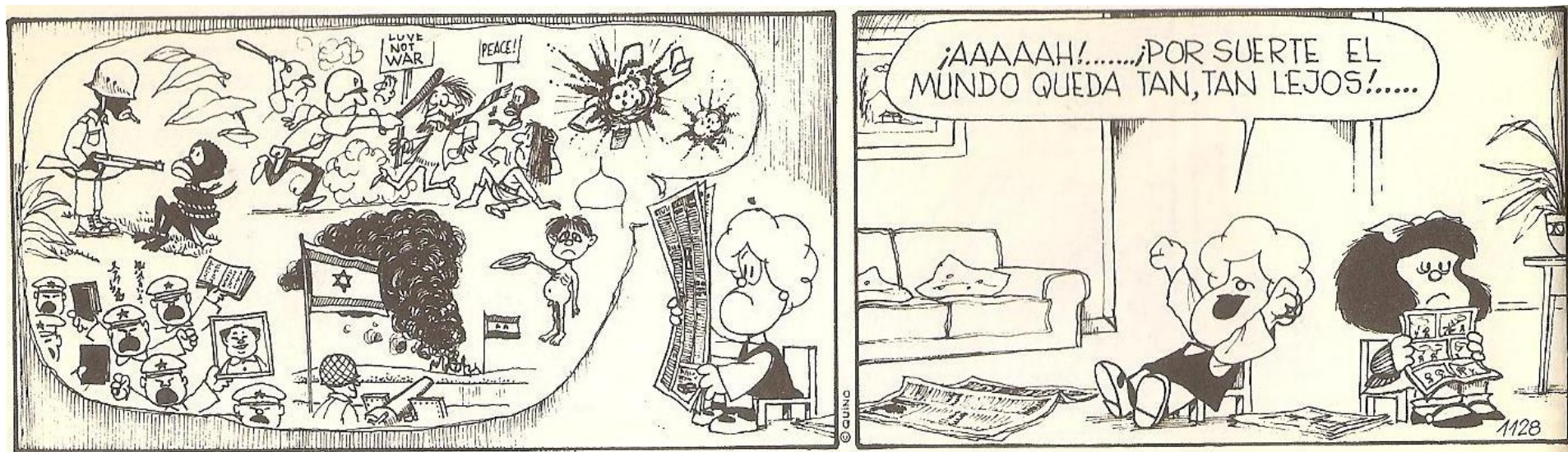
“Todo el mundo habla de paz, pero nadie educa para la paz, la gente educa para la competencia y este es el principio de cualquier guerra. Cuando eduquemos para cooperar y ser solidarios unos con otros, ese día estaremos educando para la paz.”

Maria Montessori

Maria Montessori (1870-1952)

Per cert...

Malgrat tot fa pensar que la Susanita té raó,
la veritat és que està molt equivocada





I la il·lusió i l'esperança no es perden... (casi mai)

**Moltes
gràcies!**